

Botanický a zoologický průzkum Chrudimky v Nemošicích

RNDr. Michal Vávra
Povodí Labe, státní podnik
oddělení ekologie
1/2025

Úvod

Při řešení projektu „Nemošice, oprava stabilizačního stupně, ř. km 3, 612““ byl zpracován biologický průzkum, zaměřený na výskyt zvláště chráněných a ohrožených druhů organismů, zejména na vodní a na vodu vázané organismy. Průzkum byl proveden v jarním, letním a podzimním aspektu (květen – říjen) vegetační sezóny roku 2024.

Průzkum zahrnoval vlastní koryto významného vodního toku Chrudimka (IDVT 10100018) a přilehlé břehové porosty.

Záměr je situován na území evropsky významné lokality CZ0534052 Dolní Chrudimka. Předmětem ochrany této evropsky významné lokality je stanoviště Nížinné až horské toky s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* (biotop makrofytní vegetace vodních toků) a vážka klínatka rohatá (*Ophiogomphus cecilia*).

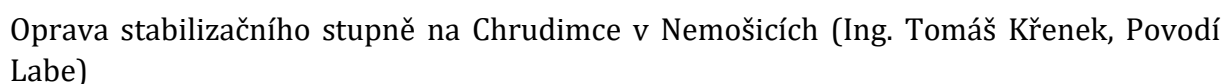
Popis současného stavu

Předmětný stabilizační stupeň se nachází v katastrálním území Nemošice a Pardubičky na vodním toku Chrudimka v ř. km 3, 612.

Stabilizační stupeň je v současném stavu značně poškozený. Poškození spočívá v úplném odpadnutí či odplavení levé části přelivné plochy (přibližně 1/3 délky přelivné plochy). Tato situace vytváří nerovnoměrnosti v průtoku tokem, což může mít negativní dopady na hydrologický režim a stabilitu koryta. Dále byla narušena soudržnost zděných prvků, což způsobuje další zhoršení celkového stavu konstrukce. V rámci navrhované opravy dojde k obnově přelivné plochy, opravě zděné konstrukce a břehového opevnění.

Popis opravy a rekonstrukce

Parametry opravy a rekonstrukce objektů jsou specifikovány v Souhrnné technické zprávě předkládané Dokumentace pro stavební povolení a provádění stavby.

Botanický průzkum byl proveden za použití standardních floristických metod, byl pořízen floristický soupis cévnatých rostlin vodních a mokřadních společenstev, travních a ruderalních porostů. Makrofyty byly zkoumány vizuálně a za použití brodicích kalhot. Při determinaci byla v terénu použita botanická lupa. Recentní výzkum byl řešen od května do října roku 2024.

Nomenklatura druhů je sjednocena podle Klíče ke květeně České republiky (Kaplan et al. 2019), stupně ochrany dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a kategorie ohrožení podle Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky – Cévnaté rostliny (Grulich 2017). Geograficky nepůvodní a invazní druhy byly zpracovány v souladu s třetím vydáním publikace *Catalogue of alien plants of the Czech Republic* (Pyšek et al. 2022).

Do druhů nebyly určovány ruderální pampelišky (*Taraxacum* sect. *Taraxacum*). Druhy z okruhu *Stellaria media* agg. byly určeny dle současného pojetí druhu (Lepší et al. 2019).

Pro případné doplnění historických floristických údajů byly použity Nálezová databáze ochrany přírody AOPK ČR. [on-line databáze; portal.nature.cz] a databáze české flóry a vegetace PLADIAS (Chytrý et al. 2021).

Pro odběr byla použita bentická síť. Bylo provedeno vizuální šetření úseku s důrazem na místa vhodná pro výskyt raků a velkých mlžů. Ichtyologický průzkum nebyl proveden. Sledování výskytu ryb bylo provedeno pomocí bentické sítě a vizuálně.

Výsledky a zhodnocení

botanický průzkum (Vávra 2024)

mechy (*Bryophyta*)

Fissidens fontanus – kuželočepka napuchlá - NT – téměř ohrožený – Chrudimka, Hájek 2012

cévnaté rostliny (*Tracheophyta*)

Tučně jsou vyznačeny recentní nálezy.

cévnaté rostliny (*Tracheophyta*):

Acer platanoides L. – javor mléč, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Achillea millefolium L. – řebříček obecný

Vávra not. 2024

Adoxa moschatellina L. – pižmovka mošusová, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Aegopodium podagraria L. – bršlice kozí noha, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Alliaria petiolata (M. Bieb.) Cavara et Grande – česnáček lékařský, LC(NA) – málo dotčený

Gerža 2023, Vávra not. 2024

Allium oleraceum L. – česnek planý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Alnus glutinosa (L.) Gaertn. – olše lepkavá, LC(NA) – málo dotčený

Gerža 2023, Vávra not. 2024

Alopecurus pratensis L. – psárka luční, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Anemone nemorosa L. – sasanka hajní, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Anthriscus sylvestris (L.) Hoffm. – kerblík lesní, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Arctium lappa L. – lopuch větší, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Arenaria serpyllifolia L. – písčnice douškolistá, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Armoracia rusticana G. Gaertn. et al. – křen selský **arch/neo nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Arrhenatherum elatius (L.) J. Presl et C. Presl – ovsík vyvýšený, **arch inv** LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

černý seznam: druh šířen člověkem; invazní druh – v území se rychle šíří na značné vzdálenosti od mateřských populací; obsazuje rozsáhlá území a může mít významný negativní impakt

Artemisia vulgaris L. – pelyněk černobýl LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Atriplex patula L. – lebeda rozkladitá, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Ballota nigra L. – měrnice černá, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Bellis perennis L. – sedmikráska obecná (chudobka), LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Bidens frondosa L. – dvouzubec černoplodý, **neo inv**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

šedý seznam: výskyt tolerován; invazní druh – v území se rychle šíří na značné vzdálenosti od mateřských populací; obsazuje rozsáhlá území a může mít významný negativní impakt

Bromus hordeaceus L. – sveřep měkký, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Bromus sterilis L. – sveřep jalový, **arch inv**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Calamagrostis epigejos (L.) Roth – třtina křovištní, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Calystegia sepium (L.) R. Br. – opletník plotní, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Capsella bursa-pastoris (L.) Medik. – kokoška pastuší tobolka, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Carduus crispus L. – bodlák kadeřavý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Carex hirta L. – ostřice srstnatá, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Carex remota L. – ostřice řídkoklasá, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Carex spicata Huds. – ostřice klasnatá, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Cerastium holosteoides Fr. – rožec obecný, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Chaerophyllum bulbosum L. – krabilice hlíznatá, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Chaerophyllum temulum L. – krabilice mámivá, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Chelidonium majus L. – vlaštovičník větší, LC(NA) – málo dotčený

Komárek 2022, Zimolka 2022, Vávra not. 2024

Chenopodium ficifolium Sm. – merlík fíkolistý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Chenopodium strictum Roth – merlík tuhý, **neo nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Cirsium arvense (L.) Scop. – pcháč oset, **arch inv** LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

černý seznam: druh se šíří spontánně; invazní druh – v území se rychle šíří na značné vzdálenosti od mateřských populací; obsazuje rozsáhlá území a může mít významný negativní impakt

Cirsium vulgare (Savi) Ten. – pcháč obecný, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Convolvulus arvensis L. – svlačec rolní, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Conyza canadensis (L.) Cronquist – turanka kanadská, **neo inv**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

černý seznam: druh se šíří spontánně; invazní druh – v území se rychle šíří na značné vzdálenosti od mateřských populací; obsazuje rozsáhlá území a může mít významný negativní impakt

Cornus sanguinea L. – svída krvavá

Vávra not. 2024

Crepis biennis L. – škarda dvouletá, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Dactylis glomerata L. – srha laločnatá, s. říznačka

Zimolka 2023, Vávra not. 2024

Deschampsia cespitosa (L.) P. Beauv – metlice trsnatá

Vávra not. 2024

Echinochloa crus-galli (L.) P. Beauv. – ježatka kuří noha, **arch inv**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

černý seznam: druh se šíří spontánně; invazní druh – v území se rychle šíří na značné vzdálenosti od mateřských populací; obsazuje rozsáhlá území a může mít významný negativní impakt

Elymus repens (L.) Gould – pýr plazivý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Epilobium adenocaulon Hausskn. – vrbovka žláznatá, **neo nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Equisetum arvense L. – přeslička rolní, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Erophila verna (L.) DC. – osívka jarní, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Ficaria verna Huds. – orsej jarní, LC(NA) – málo dotčený

Gerža 2023, Vávra not. 2024

Fragaria viridis Weston – jahodník trávnice, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Fraxinus excelsior L. – jasan ztepilý, LC(NA) – málo dotčený

Faltysová 2008, Vávra not. 2024

Galium aparine L. – svízel přítula, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Geranium pratense L. – kakost luční, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Geranium pusillum L. – kakost maličkový, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Geranium robertianum L. – kakost smrdutý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Geum rivale L. – kuklík potoční, LC(NA) – málo dotčený

Faltysová 2008, Vávra 2024

Geum urbanum L. – kuklík městský, LC(NA) – málo dotčený

Gerža 2023, Vávra not. 2024

Glechoma hederacea L. – popenec obecný, LC(NA) – málo dotčený

Gerža 2023, Vávra not. 2024

Heracleum sphondylium L. – bolševník obecný

Vávra not. 2024

Humulus lupulus L. – chmel otáčivý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Hypericum perforatum L. – třezalka tečkovaná, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Hypochaeris radiacata L. – prasetník kořenatý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Impatiens parviflora DC. – netýkavka malokvětá, **neo inv**, LC(NA) – málo dotčený

Faltysová 2008, Gerža 2023, Vávra not. 2024

šedý seznam: výskyt tolerován; invazní druh – v území se rychle šíří na značné vzdálenosti od mateřských populací; obsazuje rozsáhlá území a může mít významný negativní impakt

Lactuca serriola L. – locika kompasová, **arch inv**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

invazní druh – v území se rychle šíří na značné vzdálenosti od mateřských populací; obsazuje rozsáhlá území a může mít významný negativní impakt

Lamium maculatum L. – hluchavka skvrnitá, LC(NA) – málo dotčený

Komárek 2019, Vávra not. 2024

Lapsana communis L. – kapustka obecná, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Linaria vulgaris Mill. – lnice květel, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Lolium perenne L. – jílek vytrvalý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Luzula campestris (L.) DC – bika ladní, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Lycopus europaeus L. – karbinec evropský, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Lysimachia nummularia L. – vrbina penízková, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Lythrum salicaria L. – kyprej vrbice, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Medicago lupulina L. – tolíce dětelová, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Myosotis arvensis (L.) Hill – pomněnka rolní, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Myosoton aquaticum (L.) Moench – křehkýš vodní, LC(NA) – málo dotčený

Komárek 2022, Vávra not. 2024

Papaver rhoeas L. – mák vlčí, arch nat, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2023

Persicaria lapathifolia (L.) Delarbre – rdesno blešník, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Phalaris arundinacea L. – chrastice rákosovitá, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Phleum pratense L. – bojínek luční, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Plantago lanceolata L. – jitrocel kopinatý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Plantago major L. – jitrocel větší

Vávra not. 2024

Poa annua L. – lipnice roční, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Poa nemoralis L. – lipnice hajní, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Poa pratensis L. – lipnice luční, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Poa trivialis L. – lipnice obecná, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Polygonum aviculare L. – truskavec ptačí, rdesno ptačí, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Populus ×canadensis Moench – topol kanadský

Faltysová 2008, Gerža 2023

Portulaca oleracea L. – šrucha zelná, **arch inv**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

černý seznam: druh se šíří spontánně; invazní druh – v území se rychle šíří na značné vzdálenosti od mateřských populací; obsazuje rozsáhlá území a může mít významný negativní impakt

Potentilla anserina L. – mochna husí, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Potentilla argentea L. – mochna stříbrná, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Potentilla reptans L. – mochna plazivá, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Prunella vulgaris L. – černohlávek obecný, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Prunus avium (L.) L. – třešeň ptačí, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Prunus padus L. – střemcha obecná

Gerža 2023, Vávra not. 2024

Prunus spinosa L. – trnka obecná, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Quercus robur L. – dub letní (křemelák), LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Ranunculus repens L. – pryskyřník plazivý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Ribes rubrum L. – rybíz červený, meruzalka červená, **neo nat** LC(NA) – málo dotčený

Faltysová 2008, Gerža 2023, Vávra not. 2024

Rosa canina L. – růže šípková, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Rubus sect. Rubus – ostružiník sekce *Rubus*

Vávra not. 2024

Rumex crispus L. – šťovík kadeřavý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Salix caprea L. – vrba jíva, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Salix euxina I. V. Belyaeva – vrba křehká, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Salix viminalis L. – vrba košíkářská, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Sambucus nigra L. – bez černý, LC(NA) – málo dotčený

Faltysová 2008, Vávra not. 2024

Saponaria officinalis L. – mydlice lékařská, **arch nat** LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Securigera varia (L.) Lassen – čičorka pestrá, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Senecio vulgaris L. – starček obecný, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Setaria pumila (Poir.) Roem. et Schult. – bér sivý, **arch inv**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

invazní druh – v území se rychle šíří na značné vzdálenosti od mateřských populací; obsazuje rozsáhlá území a může mít významný negativní impakt

Solanum dulcamara L. – lilek potměchuť, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Solanum nigrum L. – lilek černý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Sonchus asper (L.) Hill – mléč drsný, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Sonchus oleraceus L. – mléč zeliný, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Stellaria media (L.) Vill. – ptačinec žabinec, ptačinec prostřední, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Stellaria ruderalis M. Lepší et al. – ptačinec rumištní, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Symphytum officinale L. – kostival lékařský, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Tanacetum vulgare L. – vratič obecný, **arch nat** LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Taraxacum sect. Taraxacum – pampelišky smetánky

Vávra not. 2024

Thlaspi arvense L. – penízek rolní, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Tilia cordata Mill. – lípa srdčitá, lípa malolistá, LC(NA) – málo dotčený

Faltysová 2008, Gerža 2023, Vávra not. 2024

Torilis japonica (Houtt.) DC. – tořice japonská, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Trifolium pratense L. – jetel luční, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Trifolium repens L. – jetel plazivý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Tripleurospermum inodorum (L.) Sch. Bip. – heřmánkovec nevonný, **arch nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Tussilago farfara L. – podběl lékařský, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Urtica dioica L. – kopřiva dvoudomá, LC(NA) – málo dotčený

Zimolka 2022, Vávra not. 2024

Valerianella locusta (L.) Laterr. – kozlíček polníček, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. et photo 2024

Verbascum nigrum L. – divizna černá, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Veronica arvensis L. – rozrazil rolní, **arch/neo nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Veronica chamaedrys L. – rozrazil rezekvítek, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Veronica persica Poir. – rozrazil perský, **neo nat**, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2023

Veronica sublobata M. A. Fisch. – rozrazil laločnatý, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Vicia cracca L. – vikev ptačí, LC(NA) – málo dotčený

Komárek 2022, Vávra not. 2024

Viola arvensis Murray – violka rolní, LC(NA) – málo dotčený

Vávra not. 2024

Legenda:

Kategorie ohrožení vzácných druhů byly zpracovány podle Červeného seznamu cévnatých rostlin ČR (Grulich 2017):

C1 – Kriticky ohrožené druhy; C2 – Silně ohrožené druhy; C3 – Ohrožené druhy; C4a – vzácnější taxony vyžadující další pozornost – známý stav; C4b – vzácnější taxony vyžadující další pozornost – neznámý stav.

Údaje o původnosti pocházejí ze třetího vydání Katalogu nepůvodní flóry České republiky (Pyšek et al. 2022), kde jsou uvedeny i odkazy na originální zdroje informací.

Kategorie

- původní
- archeofyt
- neofyt
- archeofyt/neofyt
- pěstovaný v kultuře
- nedostatečně doložený výskyt ve volné přírodě
- taxon se v ČR nevyskytuje

invasive status: postavení druhu v procesu invaze

cas = casual, nat = naturalized, inv = invasive

cas – náhodný výskyt (odpovídá anglickému termínu „casual“) – druh se ve volné přírodě pravidelně nereprodukuje a pokud se v krajině vyskytuje v delším časovém horizontu, je závislý na opakovaném, člověkem zprostředkovaném přísunu diaspor;

nat – naturalizace – druh se ve volné přírodě rozmnožuje, generativně či vegetativně, jeho výskyt není závislý na dalších introdukcích a jeho přítomnost na určité lokalitě či v určitém území je dosti trvalý;

inv – invaze – druh se v krajině šíří a vytváří více či méně rozsáhlé populace.

residence time status: odpovídá době zavlečení invazního druhu

archeofyt či neofyt (tedy druh zavlečený před objevením Ameriky nebo až poté);

náplň pojmu „neofyt“ je v zájmu jasnější terminologie poněkud posunuta proti dřívějšímu chápání v tom smyslu, že za neofyty považujeme všechny druhy zavlečené cca po roce 1500, bez ohledu na to, zda k tomu došlo úmyslně či náhodně.

zoologický průzkum

Terénní průzkum byl proveden ve vegetační sezóně 2024, vzhledem k charakteru záměru byl průzkum zaměřen zejména na vodní a na vodu vázané organismy. Hydrobiologický průzkum proběhl dne 6. 5. 2024 v úseku od stabilizačního stupně cca 100 m po proudu. Byl zaměřen na zjištění přítomnosti zvláště chráněných druhů či ohrožených vodních organismů. Ostatní data byla převzata z dostupných databází (Nálezová databáze ochrany přírody, PLADIAS, iNaturalist) či Souhrnu doporučených opatření pro EVL Dolní Chrudimka (AOPK ČR 2020).

Přístup na staveniště bude zajištěn stávajícími cestami lesoparkem a posledních cca 70 m korytem řeky. Mělo by dojít k vyhrazení vždy poloviny koryta k převedení průtoku.

Tato lokalita je dlouhodobě, ale nepravidelně, sledována kvůli zbytkové populaci klínatky rohaté (*Ophiogomphus cecilia*). V posledních letech početnost klesá. Příčinou jsou patrně snížené průtoky v posledních letech. Ze zvláště chráněných druhů byla nalezena pouze číhalka pospolitá (*Atherix ibis*). Na jesepech pod stupněm bylo sledováno tření bolena dravého (*Leuciscus aspius*). Dlouhodobě se zde vyskytuje stabilní populace nepůvodního druhu raka pruhovaného (*Faxonius limosus*).

Plánovaná akce bude probíhat v krátkém úseku toku. Měla by být realizována v podzimním období, mimo dobu rozmnožování většiny druhů. Staveniště musí být zajištěno proti úniku stavebních hmot a provozních kapalin do toku.

Výsledky

korýši

rak pruhovaný (*Faxonius limosus*) - černý seznam: druh se šíří spontánně, druh seznamu nařízení o regulaci nepůvodních druhů, dlouhodobý výskyt (Špaček in. litt.)

hmyz

babočka bodláková (*Vanessa cardui*) – Moravec 2009, Nemošice

babočka paví oko (*Aglais io*) – Moravec 2009, Nemošice

babočka síťkovaná (*Araschnia levana*) – Moravec 2009, Nemošice

bělásek zelný (*Pieris brassicae*) – Moravec 2009, Nemošice

bělásek řepový (*Pieris rapae*) – Moravec 2009, Nemošice

číhalka pospolitá (*Atherix ibis*) – **ohrožený** druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., Špaček 2010-2012, Špaček 2024

Přestože je tento druh zařazen mezi zvláště chráněné, jde o velmi běžný a hojný druh. Na lokalitě i v ostatních proudivých částech řeky Chrudimky jsou početné populace. Plánovaná akce pro tento druh nepředstavuje žádné riziko.

dlouhososka kuklicová (*Hemipenthes morio*) – Zimolka 2023

Elmis maugetii – Chrudimka, Pokorný 2012

klínatka obecná (*Gomphus vulgatissimus*) – Chrudimka, Pokorný 2012, Balašová 2015, Mocek 2019, AOPK ČR (2020)

klínatka rohatá (*Ophiogomphus cecilia*) – NT – téměř ohrožený, silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., evropsky významný druh, předmět ochrany EVL Dolní Chrudimka – Chrudimka, Waldhauser 2002, Mocek 2005, Mocek 2006, Balašová 2015, Zimolka 2022

Akce pro tento druh představuje minimální riziko díky omezenému úseku, který bude ovlivněn.

klínatka vidlitá (*Onychogomphus forcipatus*) – NT – téměř ohrožený druh, AOPK ČR (2020)

klínatka žlutohřbetá (*Gomphus flavipes*) – VU – zranitelný, silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., evropsky významný druh Chrudimka, Mocek 2005, Špaček 2024

Akce pro tento druh nepředstavuje žádné riziko. Druh se na lokalitě nevyskytuje. Šlo o pozorování imága, které do lokality přilétá z blízkého Labe. Lokalita je pro vývoj druhu nevhodná.

Laccophilus hyalinus – Chrudimka, Pokorný 2012

lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*) – VU – zranitelný, silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., evropsky významný druh – Nemošice, Boukal 2022

motýlice lesklá (*Calopteryx splendens*) – Chrudimka, Mocek 2005, Pokorný 2012, Mocek 2019, Sýkora 2022

motýlice obecná (*Calopteryx virgo*) – Chrudimka, Pokorný 2012

otakárek ovocný (*Iphiclides podalirius*) – NT – téměř ohrožený, ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. – Trávníček 2020

Oulimnius tuberculatus – Chrudimka, Pokorný 2012

peřinka pružňovaná (*Episyrphus balteatus*) iNaturalist 2023

plachetník *Platambus maculatus* – Chrudimka, Pokorný 2012

ruměnka pospolná (*Pyrrhocoris apterus*) Zimolka 2023, Vávra 2024

šidélko brvonohé (*Platycnemis pennipes*) – Chrudimka, Mocek 2019

šidélko páskované (*Coenagrion puella*) – Chrudimka, Mocek 2019

šidélko větší (*Ischnura elegans*) – Chrudimka, Mocek 2019

vážka černořitná (*Orthetrum cancellatum*) – Chrudimka, Mocek 2019

vážka žlutavá (*Sympetrum flaveolum*) – VU – zranitelný, Mocek 2005

vážka rudá (*Sympetrum sanguineum*) Mocek 2005

měkkýši

plzák španělský (*Arion vulgaris*) Vávra 2024

slimák největší (*Limax maximus*) Zimolka 2023

velevrub malířský (*Unio pictorum*) – kriticky ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., Chrudimka, Špaček 2012, AOPK ČR (2020), akce pro tento druh představuje minimální riziko díky omezenému úseku, který bude ovlivněn

ryby

bolen dravý (*Leuciscus aspius*) – evropsky významný druh

obojživelníci:

ropucha obecná (*Bufo bufo*) – VU – zranitelný, ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

ropucha zelená (*Bufo viridis*) – EN – ohrožený, silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., evropsky významný druh

skokan zelený komplex (*Pelophylax esculentus* s. l.) – NT – téměř ohrožený, silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., evropsky významný druh

Akce pro výše uvedené druhy představuje minimální riziko díky omezenému úseku, který bude ovlivněn. V tomto úseku mohou být druhy ve dne částečně rušeny, díky únikové reakci nebudou ohroženy. Akce musí být realizována mimo období rozmnožování.

rosnička zelená (*Hyla arborea*) – NT – téměř ohrožený, silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., evropsky významný druh

Tento druh nevyhledává břehovou zónu toků ani vlastní tok. Akce pro tento druh představuje minimální riziko.

plazi:

ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. – druh se vyskytuje pouze na osluněných březích, které se nachází mimo řešený úsek Chrudimky, Vávra 2024

užovka obojková (*Natrix natrix*) – NT – téměř ohrožený, ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

užovka podplamatá (*Natrix tessellata*) – EN – ohrožený, kriticky ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., evropsky významný druh

Akce pro uvedené druhy představuje minimální riziko díky omezenému úseku, který bude ovlivněn. V tomto úseku mohou být druhy ve dne částečně rušeny. Ale díky únikové reakci nebudou realizací záměru ohroženy. Akce musí být realizována mimo období rozmnožování.

ptáci:

budníček (*Phylloscopus* sp.) Vávra 2024

budníček menší (*Phylloscopus collybita*) – Žák 2018

drozd kvíčala (*Turdus pilaris*) Vávra 2024

drozd zpěvný (*Turdus philomenos*) – Žák 2018, Vávra 2024

havran polní (*Corvus frugilegus*) – VU – zranitelný – Benák 2018, Vávra 2024

hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*) Vávra 2024

holub hřivnáč (*Columba palumbus*) Vávra 2024

kachna divoká (*Anas platyrhynchos*) – Žák 2018, Vávra 2024

kavka obecná (*Coloeus monedula*) – NT – téměř ohrožený, silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. – Benák 2018

konipas bílý (*Motacilla alba*) – Žák 2018, Vávra 2024

kos černý (*Turdus merula*) Vávra 2024

ledňáček říční (*Alcedo atthis*) – VU – zranitelný, silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., evropsky významný druh

Žák 2018

pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)

pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*) Žák 2018, Vávra 2024

pisík obecný (*Actitis hypoleucos*) – EN – ohrožený, silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. – Chrudimka, Trávníček 2017

poštolka obecná (*Falco tinnunculus*) Vávra 2024

rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*)

rorýs obecný (*Apus apus*) – **ohrožený** druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

Jetenský 2011, Žák 2018, Vávra 2024

slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*) – ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

skorec vodní (*Cinclus cinclus*) Trávníček 2017, Vávra 2024

sojka obecná (*Garrulus glandarius*) Žák 2018, Vávra 2024

straka obecná (*Pica pica*)

strakapoud velký (*Dendrocopos major*) – Žák 2018, Vávra 2024

strnad obecný (*Emberiza citrinella*) – Žák 2018

sýkora koňadra (*Parus major*) - Žák 2018, Vávra 2024

sýkora modřinka (*Cyanistes caeruleus*)

špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*) – ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

vrabec polní (*Passer montanus*)

vrána černá (*Corvus corone*)

Případný výskyt zvláště chráněných druhů, vázaných na vodní prostředí (např. ledňáčka říčního) bude pouze při přeletu, nejsou zde vytvořeny vhodné hnízdní podmínky.

savci:

bobr evropský (*Castor fiber*) - silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., evropsky významný druh – Lebduška 2023, Nemošice

Druh se na lokalitě zatím trvale nevyskytuje. Lokalita pravděpodobně představuje pouze migrační koridor. Plánovaná akce pro tento druh nepředstavuje žádné riziko.

nutrie říční (*Myocastor coypus*) Vávra 2024

černý seznam: druh se šíří spontánně, druh seznamu nařízení o regulaci nepůvodních druhů

vydra říční (*Lutra lutra*) NT – téměř ohrožený, silně ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., evropsky významný druh

Vzhledem k mobilitě a noční aktivitě druhu nepředstavuje plánovaná akce pro tento druh žádné riziko.

Pro ptáky a savce nepředstavuje akce riziko díky omezenému úseku, který bude ovlivněn. Zároveň bude realizována mimo hnízdní období.

Závěr:

Botanický průzkum neprokázal přítomnost žádného druhu zvláště chráněné cévnaté rostliny, nebyl také nalezen žádný druh z Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky. Předmětem ochrany EVL Dolní Chrudimka jsou nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion*, dle českého Katalogu biotopů makrofytní vegetace vodních toků. V řešeném úseku se nevyskytují lakušníky (*Ranunculus* sect. *Batrachium*), hvězdoše (*Callitriche* spp.), říční druhy rdestů (*Potamogeton* spp.) ani žádné další makrofyty.

Současný hydrobiologický průzkum v řešeném úseku prokázal přítomnost pouze číhalky pospolité (*Atherix ibis*).

Zpracovatelé průzkumu jsou toho názoru, že vzhledem k výsledkům průzkumu a charakteru záměru není nutné žádat o výjimku ze základních ochranných podmínek u zvláště chráněných druhů, tento závěr však doporučujeme projednat s místně příslušným orgánem ochrany přírody, tj. Krajským úřadem Pardubického kraje.

V Hradci Králové dne 6. 1. 2025

Autoři biologických dat:

Botanický průzkum – RNDr. Michal Vávra

Zoologický průzkum (vodní bezobratlí, ichtyologie) – Mgr. Jan Špaček, Ph.D.,

obratlovci (ojedinělá data) – RNDr. Michal Vávra

Literatura a další zdroje:

Chytrý M., Danihelka J., Kaplan Z., Wild J., Holubová D., Novotný P., Řezníčková M., Rohn M., Dřevojan P., Grulich V., Klimešová J., Lepš J., Lososová Z., Pergl J., Sádlo J., Šmarda P., Štěpánková P., Tichý L., Axmanová I., Bartušková A., Blažek P., Chrtek J. Jr., Fischer F. M., Guo W.-Y., Herben T., Janovský Z., Konečná M., Kühn I., Moravcová L., Petřík P., Pierce S., Prach K., Prokešová H., Štech M., Těšitel J., Těšitelová T., Večeřa M., Zelený D. & Pyšek P. (2021) Pladias Database of the Czech Flora and Vegetation. – Preslia 93: 1–87.

Grulich V. (2017) Červený seznam cévnatých rostlin ČR [The Red List of vascular plants of the Czech Republic]. – Příroda 35: 75–132.

Kaplan Z., Danihelka J., Chrtek J. jun., Kirschner J., Kubát K., Štech M. & Štěpánek J. (eds) (2019): Klíč ke květeně České republiky [Key to the flora of the Czech Republic]. Ed. 2. – 1168 p., Academia, Praha.

iNaturalist. Available from <https://www.inaturalist.org>. Accessed [2025-01-06].

Lepší M., Lepší P., Koutecký P., Lučanová M., Koutecká E. et Kaplan Z. (2019): *Stellaria ruderalis*, a new species in the *Stellaria media* group from central Europe. In: Preslia 91: 391–420.

Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. 2025-01-06; [cit. 2025-01-06]

Pyšek P., Sádlo J., Chrtek J. Jr., Chytrý M., Kaplan Z., Pergl J., Pokorná A., Axmanová I., Čuda J., Doležal J., Dřevojan P., Hejda M., Kočár P., Kortz A., Lososová Z., Lustyk P., Skálová H., Štajerová K., Večeřa M., Vítková M., Wild J. & Danihelka J. (2022) Catalogue of alien plants of the Czech Republic (3rd edition): species richness, status, distributions, habitats, regional invasion levels, introduction pathways and impacts. – Preslia 94: 447–577, <https://doi.org/10.23855/preslia.2022.44>

Fotodokumentace

obr. 1: charakter Chrudimky v Nemošicích

obr. 2: číhalka pospolitá (© Jakub Široký)

